

ת"פ (רמלה) 34474-09-23 - מדינת ישראל נ' עידן סולומון

ת"פ (רמלה) 34474-09-23 - מדינת ישראל נ' עידן סולומון ואח'שלום רמלה

ת"פ (רמלה) 34474-09-23

מדינת ישראל

נגד

1. עידן סולומון (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד ציטיאט

2. עומר אוחנה (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד איטח

3. גיא סולומון - לא בעניינו

בית משפט השלום ברמלה

[05.12.2024]

כבוד השופטת רבקה גלט

גזר דין (הנאשמים 1-2)

רקע

הנאשמים, בני 30 ו-31 בהתאמה, נותנים את הדין בגין שורת עבירות קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק

העונשין, התשל"ז-18977 (להלן: החוק), שימוש בצוואת ברכיב חיוני באמצעי תשלום לפי סעיף 40(ג) לחוק שירותי

תשלום, התשע"ט-2019, וקשירת קשר לפשע לפי סעיף 499 לחוק.

העבירות בוצעו בחלקן בצוואת עם הנאשם 3, אך עניינו הופרד ומצוי עדיין בשלב הטיעונים לעונש.

העבירות

1. על פי כתב האישום המתוקן, בין נאשם 1 לנאשם 2 היכרות מוקדמת, ואילו הנאשם 3 הוא אחיו של הנאשם 1. במועד הרלוונטי לכתב האישום היה נאשם 1 נתון במשמורת שב"ס, והנאשם 2 התגורר בביתו בעיר רמלה. הנאשמים קשרו קשר לביצוע הונאות בכרטיסי חיוב, כאשר במסגרת הקשר ולשם קידומו תרו אחר קשישים, מהם ביקשו לקבל את פרטי האשראי. עוד לקידום הקשר, נהג נאשם 3 לאתר באמצעות מנגנון החיפוש האינטרנטי של בזק 144, פרטים אישיים של קורבנות פוטנציאליים, לקוחות בזק, אז נהג להעביר את פרטי הזהות של הקורבנות עם מספרי הפלאפון שלהם לנאשם 1 בבית הסוהר. בהמשך, היה מבצע נאשם 1 סינון ראשוני לרשימת הקורבנות, מתקשר אליהם ומזהה מי מהם מספיק תמים וכזה שעלול למסור לו את פרטי האשראי שלו, ולאחר יצירת רשימת עוגן, היה מעביר את רשימת הקורבנות לנאשם 3. או אז, היה נאשם 3 מבצע שיחת ועידה עם חברת בזק, במסגרתה הועלו לשיחה מי מהקורבנות וכן נאשם 1 כאשר ברקע נשמע המענה הקולי של חברת בזק. אז, ולאחר שהקורבן מקיש את פרטיו עד להעברה לנציג השירות, נהג נאשם 3 לנתק את השיחה כאשר על הקו נותרו נאשם 1 והקורבן אשר סבור ובטוח שהוא משוחח עם נציג שירות של חברת בזק. בהמשך למתואר, שוחח נאשם 1 עם הקורבן, הציג עצמו בכזב כנציג שירות של חברת בזק, ופיתה את הקורבן בכך שמגיעה לו הוזלה של קו הבזק או של חבילת ההתקשרות שלו, וכל שנדרש הוא לתת לו את פרטי האשראי. אז, לאחר שנאשם 1 היה מקבל את פרטי האשראי, היה מבצע בדיקה למסגרת האשראי של הקורבן דרך המענה הקולי בחברת כרטיסי האשראי וזאת על מנת לדעת בכמה כסף להונות את הקורבן ולבצע רכישות, ובאם ניתן, היה בעזרתו של נאשם 2 מגדיל את מסגרת האשראי של הקורבן. בהמשך לכך, היה מתקשר נאשם 1 מבית הסוהר לנאשם 2, מעביר לו את פרטי האשראי של הקורבנות לצורך ביצוע ההונאה. או אז, היה נאשם 2 מבצע רכישות אינטרנטיות וטלפוניות של רכוש בשווי של אלפי שקלים, ובחלק מהפעמים אף היה מבצע "ניוד" ממספר הפלאפון של הקורבן למכשירו שלו, לצורך קבלת קוד ב-S.M.S בעת ביצוע הרכישות מהחנויות השונות לקנייה מאובטחת. עוד כחלק מהשיטה, נוכח העובדה כי נאשם 1 מוגבל שיחות מבית הסוהר, נהג נאשם 1 לעשות שימוש בכרטיס טלפון של אחרים אשר הונפקו בבית הסוהר ואשר אינם מוגבלים.

2. כתב האישום המתוקן מפרט 9 מקרים (אישומים 2,7,12,13) נחקרו במסגרת ההסדר) בהם השיגו הנאשמים ביחד עם הנאשם 3 (אלא אם צוין אחרת) את פרטי האשראי של מתלוננים שונים, רובם קשישים, וביצעו באמצעותם רכישות או משיכות בשיטה המתוארת, כדלהלן:

באישום הראשון - בתאריך 23.7.23, באמצעות פרטיו של המתלונן יליד 1954, רכישות של אלכוהול ופריטי אופנה בסך כולל של 2,954 ₪, אשר לא הגיעו בפועל לידי הנאשמים, ובגין כך הורשעו בעבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע.

באישום השלישי - בתאריך 30.7.23, באמצעות פרטיו של המתלונן יליד 1956, רכישות של מוצרי חשמל בסך כולל של כ-1,000 ₪ אשר נאספו עבור הנאשמים באמצעות מונית, וניסיון לרכישת מכשיר אייפון בשווי 5,699 ₪. בגין כך הורשעו בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע. הנאשם 1 הורשע בנוסף בעבירה של ניסיון לקבל דבר במרמה.

באישום הרביעי - בתאריך 25.7.23, באמצעות פרטיו של המתלונן כבן 95 שנים, מכשיר קונגו במחיר 4,075 ₪, ובגין כך הורשעו בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע.

באישום החמישי - בתאריך 28.5.23, באמצעות פרטיו של המתלוננת ילידת 1952, ניסיון לרכוש שני מכשירי אייפון בסך 10,750 ₪, ובגין כך הורשע הנאשם 1 בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע, ואילו הנאשם 2 הורשע בעבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה ושימוש ברכיב חיוני, וכן בעבירה של קשר לפשע.

באישום השישי - בתאריך 28.7.23, באמצעות פרטיו של המתלונן, ביצע הנאשם 1 יחד עם הנאשם 3, רכישת של על סך 1,134 ₪ ברשת חנויות פרחים, בגין כך הורשעו בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע.

באישום השמיני - בתאריך 8.8.23, באמצעות פרטי האשראי של המתלונן יליד 1946, רכישה על סך ₪ 180 כתרומה לבית חב"ד, על מנת לא לעורר את חשדו של בעל הכרטיס, ובהמשך אותו יום ניסיון לרכישת מוצרי חשמל על סך ₪ 8,700. בגין כך הורשע הנאשם 1 בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע, ואילו הנאשם 2 הורשע בניסיון לעבירות קבלת דבר במרמה ושימוש באמצעי תשלום, וכן בעבירת הקשר.

באישום התשיעי - בתאריך 6.6.23, באמצעות פרטי האשראי של המתלוננת ילידת 1966, נרכשו קורקינט חשמלי בסך ₪ 5,990. ואביזרי אופנה בסך ₪ 5,174. בגין כך הורשעו בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע.

באישום העשירי - בתאריך 11.6.23, באמצעות פרטי האשראי של המתלוננת ילידת שנת 1940, בוצעו רכישות של משלוח אוכל על סך ₪ 644, ובגין כך הורשעו בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, וקשירת קשר לפשע.

באישום האחד עשר - בתאריך 8.5.23, באמצעות פרטי האשראי של המתלוננים שהם בני זוג, ביצעו הנאשמים ניסיון להגדלת מסגרת האשראי, וכן בוצעו רכישות בסך ₪ 4,480 מרשת פקטורי 54. בגין כך הורשע הנאשם 1 בעבירות של קבלת דבר במרמה, שימוש ברכיב חיוני, קשירת קשר לפשע, וניסיון לקבל דבר במרמה, ואילו הנאשם 2 הורשע בעבירות של שימוש ברכיב חיוני, קשירת קשר לפשע, וניסיון לקבל דבר במרמה.

על פי האישום הארבעה עשר - בתאריך 21.8.23, בעת חיפוש על פי צו בבית הנאשם 2, נתפסו במקומות שונים בבית, הפריטים הבאים: 3 פלאפונים סלולריים מסוג איפון, קופסת נעליים של דולצ'ה גבאנה עם תווית קנייה מפקטורי 54, מחשב נייד לנובו; בגדים רבים חדשים עם תווית הקנייה עליהם. למחרת, בוצע חיפוש על פי צו בתאו של הנאשם 1 בכלא אשל, שם נתפסו פרטי לבוש חדשים יחד עם תוויות הקנייה ארוזים בתוך ניילונים. למחרת, ביום 30.8.23, נערך חיפוש בבית הנאשם 3, שם נתפסו 2 מכשירי איפון, ופריטי לבוש שונים של מותגים ומותגי יוקרה, עם תוויות. בגין כך, הורשעו הנאשמים בעבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

3. בסיכומו של דבר, לנאשם 1 מיוחסות 3 עבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; 8 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; 8 עבירות של שימוש ברכיב חיוני באמצעי תשלום בנסיבות מחמירות; 9 עבירות של קשירת קשר לעשות פשע; עבירה אחת של נטילת/החזקת רכיב חיוני באמצעי תשלום שלא בהסכמה; עבירה אחת של החזקת נכס חשוד כגנוב.

לנאשם 2 מיוחסות בסיכומו של דבר 5 עבירות של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; 3 עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; 5 עבירות של שימוש ברכיב חיוני באמצעי תשלום בנסיבות מחמירות; 3 עבירות של ניסיון לשימוש ברכיב חיוני באמצעי תשלום; 8 עבירות של קשירת קשר לעשות פשע; עבירה אחת של החזקת נכס חשוד כגנוב.

התנהלות ההליך

4. כתב האישום הוגש נגד הנאשמים יחד עם הנאשם 3, ביום 14.9.23. זאת, בד בבד עם בקשה למעצר עד תום ההליכים. הנאשם 3 שוחרר בתנאי מעצר בית, בעוד שהנאשמים דנן, נותרו במעצר.
5. ביום 6.5.24 הודיעו ב"כ הצדדים על הסדר דיוני בעניינו של הנאשם 3, לפיו הורשע בעובדות כתב אישום שתוקן בעניינו, והדיון נדחה לצורך קבלת תסקיר.
6. הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום המתוקן ביום 8.5.24, והטיעונים לעונש נדחו לצורך הגשת תצהירי נפגעי העבירות. בעניינו של הנאשם 1 נתבקש תסקיר.
7. ביום 30.7.24 הוגש התסקיר בעניין הנאשם 1. נכתב כי הוא רווק, חי עם בת זוגו ועסק בתחום האינסטלציה. במהלך השנים צבר 9 הרשעות קודמות, וריצה מאסרים. כמו כן, במהלך השנים קיימת בעיית התמכרות לתרופות, ולהימורים. בהתייחס לעבירות, הודה ומסר כי כשהיה עצור, חבר הציע לו את הרעיון לביצוע העבירות על מנת שהנאשם ישיב לו חובות בגין הימורים. מדובר היה מבחינתו בדרך קלה ומהירה לרווח, ולא נתן דעתו לפגיעה שגרם. נכתב כי הנאשם בעל יכולות להרשים ולגייס את האחר לצרכיו האישיים, גבולותיו הפנימיים מטושטשים, חבר לחברה שולית מתוך צורך בריגוש, מעמד וכוח. בהערכת הסיכון לעבריינות נכתב כי הנאשם מונע בעיקר לשם סיפוק צרכיו האישיים, על מנת להפיק רווחים ותועלת אישית. ההתרשמות היא כי הוא מכור לסמים ולהימורים, ובעל דפוסי מירמתיים. נוכח הערכת הסיכון, לא ניתנה המלצה טיפולית.
- הראיות והטיעונים לעונש
8. ב"כ התביעה טענה לחומרתן המופלגת של העבירות שבוצעו בתחכום, ועל פי תכנון, למטרת הונאת אנשים מבוגרים שרבים מהם קשישים, וגניבת כספים. כל זאת, כשהוטעו במכוון לחשוב כי הם משוחחים עם נציגי בזק שפנו אליהם למתן שירות. עוד נטען כי יש חומרה מיוחדת בכך שהעבירות בוצעו בצוותא, כשהנאשם 1 פועל במסגרת הקשר מתוך בית הכלא, בזמן שריצה מאסר, אשר היה אמור לגרום לחדילת העבירות. ועוד הוסיפה ב"כ התביעה כי מעשי המרמה השיטתיים נעשו תוך ציד מכוון של הקשישים, הנוחים להאמין, ולצורך רכישת מוצרי מותרות. נטען כי נגרם נזק כתוצאה מן העבירות, בפרט כשמדובר באנשים בגיל המבוגר, ובעניין זה הפנתה התביעה לתצהיר הנפגע שהוגש מטעם אחד הקרבנות, שם תיאר כי נגרמו לו פחד וחרדה מפני כל פעולה כספית בטלפון. לדעת התביעה, המתחם ההולם נע בין 48 ל-72 חודשי מאסר. נטען כי אין להקל ביחס לעבירות הניסיון שלא הופסקו בשל חרטה אלא בשל כשל בהשלמתן.

לעניין הנאשם 1 הפנתה ב"כ התביעה לעבר הפלילי המכביד, ולכך שהעבירות בוצעו בעת שהיה אסיר ועצור בו זמנית, בגין עבירות מרמה והונאה. לאחרונה, הנאשם 1 נדון בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, ל-48 חודשי מאסר, בגין עבירות סחיטה באיומים והונאה והדחה בחקירה, בנסיבות חמורות המעידות על תעוזה. נטען כי גם התסקיר משקף מסוכנות רבה, שכן הנאשם פועל לצרכיו, ולשם תועלת אישית. נוכח חומרת הנסיבות, סבורה התביעה שיש למקם את הנאשם 1 בראש המתחם ולהטיל עליו 72 חודשי מאסר, בצירוף קנס ופיצוי.

לעניין הנאשם 2, הפנתה ב"כ התביעה לקיומה של הרשעה קודמת משנת 2022 בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, בגינה נדון ל-4.5 חודשי מאסר בעבודות שרות. בעניינו, עתרה להטיל עונש בחלק הנמוך של המתחם שהציגה.

בנוסף על עונשי המאסר, טענה ב"כ התביעה כי יש להטיל קנס של 100,000 ₪ על כל אחד מהנאשמים, וכן פיצוי בסך 5,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים. נטען כי הפיצוי לא נועד להוות השבה של הסכומים, שכן אלה הושבו ככל הנראה על ידי חברת האשראי. המטרה היא לפצות בגין עגמת הנפש שנגרמה. עוד עתרה התביעה לחילוט טלפונים, וחילוט בהסכמה של סך 15,000 ₪ התפוסים בידי המשטרה ושייכים לנאשם 2. נמסר כי הוסכם שלאחר החילוט ניתן יהיה להשיב לנאשם 2 את רכבו מסוג סקודה התפוס אף הוא.

9. ב"כ הנאשם 1 טען כי טיעוני התביעה אינם פרופורציונליים להיקף העבירות ואינם תואמים את הפסיקה. נטען כי הנאשמים כלל לא ידעו שהמתלוננים הם קשישים, והאיתור היה אקראי. נטען כי יש לתת משקל להודיה, לחרטה, לחיסכון בזמן שיפוטי, ולכוונות הנאשם להשתלב בטיפול שיקומי בכלא. הנאשם היה מעוניין לצרף את התיק בבית המשפט המחוזי, ולא עלה בידו בשל עיכובים שחלו מצד התביעה בהעברת חומרי החקירה לעיונו. ועוד נטען כי בעקבות העבירות, נאסר על הנאשם שימוש בטלפון מהכלא וכך נותק הקשר בינו ובין משפחתו. אמו חולה, מרותקת לכיסא גלגלים וזקוקה להשתלת כליה. נטען כי היות שההיקף הכספי של העבירות הוא ע"ס 22,000 ₪, וכל היתר הסתכם בעבירות ניסיון, הרי יש להתחשב בנסיבות ולהטיל שנתיים מאסר ולא יותר.

10. מטעם הנאשם 2 העיד אביו, אשר סיפר כי עבר ניתוח מעקפים והוא בעל נכות צמיתה. לדבריו, הנאשם עוזר לו בכל צרכיו, וקשה לו להסתדר בהעדרו. עוד אמר כי לא היה ידוע לו אודות העבירות, אלא כשבנו נעצר.

ב"כ הנאשם 2 טענה כי העבירות היו בהיקף כספי של 21,363 ₪ בלבד, ועבירות הניסיון היו בסכום נוסף, אך יש להתייחס אליהן באופן מינורי. נטען כי חלקו של הנאשם 2 לא היה באיתור הקרבנות, אלא בשלב האחרון בלבד, בביצוע הרכישות באמצעות פרטי האשראי. כמו כן, העבירות נמשכו על פני חודשיים בלבד. לאור הנתונים, נטען כי הפסיקה אליה מפנה התביעה, ניתנה במקרים חמורים פי כמה, הן מבחינת כמות העבירות והרכישות והן מבחינת ההיקף הכספי. לדעת ב"כ הנאשם 2, יש לקבוע כי תחתית המתחם היא 12 חודשי מאסר, ויש למקם את הנאשם בתחתית, שכן אין לו עבר פלילי משמעותי, אלא הרשעה אחת בעבירת סמים. עוד טענה, כי הנאשם עצור מזה תקופה ממושכת בתנאי הכליאה הקשים השוררים בשנה האחרונה. זאת, לא מעט בשל עיכובים בהליך מצד התביעה שרק בחלוף חודשים ארוכים ממועד הגשת כתב האישום, השיגה תעודת חיסיון שנדרשה לה. בנוסף, הפנתה ב"כ הנאשם להסכמות הדיוניות בעניין חילוטם של 15,000 ₪, ולכך שבעצם לא נגרם נזק לקרבנות שהיו מבוטחים על ידי חברת האשראי. בעניין הנסיבות האישיות נטען כי הנאשם מאורס, ורוצה להקים משפחה. הוא הפנים את הלקח, ורוצה לשוב לחייו. נוכח כל הנסיבות הללו, עתרה להטיל עונש הקרוב ל-12 חודשי מאסר.

11. הנאשם 1 בדברו האחרון, אמר כי הוא מצטער, לקח אחריות ומבקש לעבור להליך שיקומי. הנאשם 2 הביע חרטה וביקש התחשבות מתחם העונש ההולם
12. עבירות מרמה ובפרט כאלה המבוצעות במסגרת פעילות המסחר הפשוט והיומיומי, יש בהן כדי לפגוע בקניין הפרטי, ובאמון הציבור בהתנהלות הוגנת של השוק. בייחוד בעידן בו אנו חיים, עת מתנהל השוק באמצעות שימוש בכרטיסי אשראי ובעסקאות טלפוניות, יש להבטיח את היכולת לשימוש באמצעי תשלום זה באופן הוגן ובטוח. לפיכך, שומה על בית המשפט לסייע במאבק נגד אלה אשר בקלות בלתי נסבלת הפכו כלי חשוב זה לאמצעי עברייני, לצורך הצגת מידע כוזב, או ביצוע משיכות על חשבונם של אנשים תמימים. בעניין חומרתן של עבירות מרמה בכרטיסי אשראי ראו: רע"פ 10786/04 מד"י נ' אביעד (3.4.06); עפ"ג (ב"ש) 16560-09-19 כהן נ' מד"י (22.1.20)
13. סקירה של מדיניות הענישה הנוהגת בגין עבירות מרמה ו/או עבירות בכרטיסי חיוב, מלמדת כי ככל שדובר במצבור עבירות מרמה בהיקף נרחב, הוטלו עונשי מאסר משמעותיים, למשך מספר שנים (למשל: רע"פ 1579/16 ספיאן נ' מד"י (28.2.16); רע"פ 5658/15 סמירנוב נ' מד"י (24.8.15); רע"פ 5328/20 ממון נ' מד"י (1.9.20); עפ"ג (מח' מרכז) 51483-01-19 בלשיב נ' מד"י (4.4.19); רע"פ 3566/21 אספוב נ' מד"י (24.5.21) עפ"ג (מח' מרכז) 48029-06-12 דהן נ' מד"י (4.9.12); עפ"ג (ב"ש) 37399-11-23 אלפסי נ' מד"י (4.3.24); עפ"ג (י-ם) 11196-02-15 פרננדז נ' מד"י (10.3.15)).
14. ב"כ הנאשמים הגישו לעיוני אסופות פסיקה עבות כרס, ואין מקום להפנות לכל המקרים שהוצגו, מה גם שחלק ניכר מן ההחלטות אינן רלוונטיות שכן דובר בהן בנסיבות מינוריות לעומת הפרשה שלפנינו, למשל: ת"פ 15871-11-21 מד"י נ' אבו זיד (24.8.23) אליו הופנית, שם דובר בגניבת ארנקים וביצוע משיכות מכספומטים, באמצעות כרטיסי האשראי הגנובים. עבירות אלה חומרתן בצדן אך הן מינוריות לעומת פרשה זו, כפי שיובהר מיד. עוד הופנית למקרים שאינם רלוונטיים כיוון שהוכרעו תוך חריגה ממתחם העונש ההולם, על פי שיקולי שיקום (למשל: עפ"ג 4524-02-23 שטרית נ' מד"י (10.8.23); עפ"ג (חי') 46767-03-23 מד"י נ' כיאל (22.6.23); ת"פ 26445-09-21 מד"י נ' אלולף (3.1.24)), או שדובר בהם בנאשמים ללא עבר פלילי אשר בית המשפט החליט לנקוט לגביהם גישה מקילה (למשל: ת"פ 58300-03-16 מד"י נ' קורנאה (27.9.16)).
15. בענייננו, הנאשמים כולם קשרו קשר לביצוע עבירות מרמה, ובמסגרת זו ביצעו עבירות כלפי 9 נפגעים, אשר פרטי האשראי שלהם הגיעו לידיהם במרמה. בהמשך להשגת הפרטים, ביצעו הנאשמים עסקאות שונות, בהן רכשו מוצרים שונים, ברובם מוצרי יוקרה ומותרות, בעסקאות טלפוניות או אינטרנטיות, באמצעות פרטי האשראי הגנובים. שווי כלל העסקאות הגיע לסך של כ-48,000 ₪ (כולל עבירות הניסיון). הנאשמים ביצעו את העבירות בשיטה מתוחכמת ומתוכננת היטב, אשר פעלה כמכונה משומנת ושיטתית. סדרת העבירות שבוצעו מלמדת על אפקטיביות השיטה, שהפילה את הנפגעים בפח.

16. העבירות בוצעו כלפי קשישים, או אנשים בגיל מבוגר, הנוחים לתת אמון במי שמתחזה להיות נציג חברת בזק. כך, הוטעו הקרבנות לחשוב כי הם מקיימים שיחה עם נציג שירות, המציע להם הוזלת שירותי בזק, מסרו את פרטי האשראי שלהם, ובכך אפשרו לנאשמים לעשות שימוש עברייני בפרטי האשראי. לא אוכל לקבל את הטענה לפיה קרבנות העבירות נבחרו באופן מקרי, כנטען מפי ב"כ הנאשמים. על פי העובדות המוסכמות, הנאשמים תרו אחר קשישים במכוון, ואף טרחו לערוך בדיקות כדאיות מול חברות האשראי, על מנת לבחור את אלה מביניהם, שהיו בעלי מסגרת אשראי גבוהה.

מעשי עבירה מן הסוג הנדון, המבוצעים כלפי קשישים, מעוררים סלידה. מעבר לחומרת המרמה כשלעצמה, יש בהם כדי לבטא גסות לב, ואף אכזריות כלפי אלה שמפאת גילם חשופים יותר למעשי הונאה, ואשר חובתנו המוסרית היא לכבדם, להגן עליהם, ואף לתמוך בהם.

17. בית המשפט העליון קבע פעמים רבות כי עבירות מרמה כלפי קשישים הן בעלות חומרה יתרה, בשל היותם חשופים יותר למעשי הונאה בטלפון. בעניין זה נאמר ברע"פ 5066/09 אוחיון נ' מד"י (22.4.10):
...זאת מאחר שניתן לנצל את חולשתם, תמימותם וקשיהם של הקשישים לצורך השגת כרטיסי האשראי ומספריהם הסודיים במרמה, בתחבולות ובהתחזות. הנזק לאוכלוסיה זו אף הוא גדול יותר. גם כאשר לא נגרם נזק פיזי נגרמת לקשיש, מעבר לפגיעה הכלכלית, פגיעה באמונו ובביטחונו, פגיעה אשר קשה לרפא (ע"פ 1334/08 ללוש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) 3.9.2008). גניבה בדרכי עורמה מקשישים הינה מן המעשים הנקלים ביותר ויש בה מימד חמור שבעתיים מכל מעשה גניבה אחר. מימד זה בא לידי ביטוי בפן הבלתי מוסרי אשר מתנוסס מעל מעשים קשים אלו. זהו אותו פן אשר מזעזע את הנפש ומעורר את סלידתנו העמוקה, שכן מצווים אנו לערך העליון של "וְהִדַּרְתָּ פְּנֵי זֶקֶן" (ויקרא י"ט לב'). אשר על כן מצווים בתי המשפט להכביד את ידיהם כנגד אלו הרומסים ברגל גסה את ביטחונם האישי של הקשישים וגוזלים את רכושם בדרכים נלוזות. חייבים אנו להיות מגן של ברזל לאותם קשישים, למען יורתעו מבצעי עבירה בכוח מלפגוע באוכלוסיה זו, וכל זאת ברוח הפסוק "אַל-תִּשְׁלִיכֵנִי, לְעֵת זִקְנָה; כְּכֹלֹת כָּחִי, אַל-תַּעֲזֹבֵנִי" (תהילים ע"ט)

וכן נאמר בבש"פ 5654/13 אבו מוח' נ' מד"י (26.8.13):

לעניין המסוכנות יש משקל גם לחוסר העכבות שגילה העורר, אשר לא בחל בביצוע מעשי מרמה כלפי ישישה חסרת ישע. יש בכך כדי להעיד על פריצת גבולות המותר והאסור באורח בוטה ועל זלזול בנורמות התנהגות אנושיות בסיסיות. ובע"פ 1781/19 קדיוליץ נ' מד"י (1.10.20):

תגובה למעשים נלוזים אלו, הפגיעה הקשה במתלוננים, והצורך בהגנה מיוחדת על אוכלוסיות קשישות, נחוצה ענישה חמורה ומרתיעה (ראו גם למשל ע"פ 1660/19 Kvartskhava נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (23.10.2019)). זאת בפרט לנוכח הקושי המשמעותי שבחשיפת מעשי מרמה וניצול המכוונים כלפי קשישים, אשר פעמים רבות נמנעים מלחשוף כי נפלו קורבן לתחבולה (ראו למשל יעקב לומרנץ "עוני וזיקנה: אספקטים פסיכולוגיים" זיקנה בקו העוני 146, 156 (יצחק בריק עורך, 2005)).

ואכן, מדיניות הענישה בעבירות מרמה והונאה כלפי קשישים, מחמירה ביותר, ובעניין זה ניתן להפנות למספר דוגמאות: רע"פ 5212/13 שמעון נ' מד"י (29.8.13); ע"פ 11/ 5931 עבדולייב נ' מד"י (22.10.13); ת"פ 63897-06-17 מד"י נ' אביטבול (14.6.18); ת"פ 53979-05-19 מד"י נ' עסילה (9.8.20).

18. אם לא די בכל זה, בענייננו הקשר העברייני השיטתי פעל בשיתופו של הנאשם 1, בעת שהיה אסיר במשמורת שב"ס, ותוך שעשה שימוש שיטתי במכשירי הטלפון הציבורי בכלא, לצורך קידום מטרותיו. נסיבה מחמירה זו חלה על כל השותפים לקשר, אך עיקר משקלה ייזקף לחובת הנאשם 1 עצמו. לא זו בלבד שהמאסר לא הועיל ללמדו לקח, אלא שימש עבורו כר פורה ליזום עבירות חמורות נוספות. ממקום כלאו הוביל הנאשם 1 את הפעילות העבריינית, בכך שביצע את סיון רשימות "המועמדים", ניהל את שיחות ההונאה לשם קבלת פרטי האשראי מידיהם, פעל יחד עם הנאשם 2 לבידור מסגרות האשראי שלהם, והעביר את ממצאיו במסודר אל הנאשם 2 שביצע את העסקאות הטלפוניות על חשבונם. את כל פעילותו הקדחתנית, ביצע הנאשם 1 באמצעות כרטיסי טלפון של אסירים אחרים, בהיותו מוגבל שיחות מבית הסוהר, בשל מסוכנותו. הוא לא הסתפק בקיום השיחות, ולעיתים אף היה מבצע "ניוד" ממספר הפלאפון של הקורבן למכשירו שלו, לצורך קבלת קוד ב-S.M.S. בעת ביצוע הרכישות מהחנויות השונות.

19. במקרים בהם בוצעו עבירות מרמה מבין כתלי הכלא, הוטלו עונשי מאסר מכבידים. כך, בע"פ 3210/13 עמר נ' מד"י (1.7.14) אושר העונש שהוטל על נאשם בעל עבר פלילי מכביד, שהורשע ב-4 אישומים בעבירות מרמה והונאה שונות כלפי בתי עסק, אותן ביצע בעת מאסרו, בהיקף של מאות אלפי שקלים, והוטלו עליו 40 חודשי מאסר. בת"פ (מח' ב"ש) 6468-03-11 מד"י נ' קולוש (20.2.14) נדון הנאשם ל-5 שנות מאסר בגין סדרה של עשרות עבירות מרמה והונאה שביצע בעת מאסרו, בכך שהשיג פרטי אשראי של קרובות רבים, ורכש באמצעותם מודעות פרסום בעיתונות לפיהן הוא מוכר כרטיסי טיסה, או כרטיסים למופעים ואירועים שונים. בעקבות זאת, פנו אליו רבים שחלקם נפלו בפח ושילמו בכספם תמורת מופע שלא התקיים, ובחלק מן המקרים נתגלתה התרמית מבעוד מועד. ברע"פ 5900/18 קורליאונה נ' מד"י (7.10.18) נדחה ערעורו של הנאשם על חומרת עונשו שעמד על 22 חודשי מאסר במצטבר למאסרו, וזאת בגין 12 אישומים בעבירות קבלת דבר במרמה תוך התחזות.

20. חלקו של הנאשם 2 בעבירות אינו שולי כלל, שכן היה שותף לקשירת הקשר, ביצע את בדיקות מסגרת האשראי של הקרבנות, וביצע את העסקאות הטלפוניות והאינטרנטיות. אין לשכוח כי נתפסו ברשותו פריטים רבים שנרכשו בעסקאות המרמה, כך שהיה שותף מלא לעבירות ולרווחים. עם זאת, אני סבורה כי חלקו פחות במידה מסוימת לעומת חלקו של הנאשם 1, אשר הגה את המיזם העברייני, לטענתו (בתסקיר) לשם השבת חוב לחברו. הנאשם 1 עסק בבחירת הקרבנות, ניהל עמם את שיחת המרמה בה הופלו בפח, ביצע את בדיקות הכדאיות מול חברות האשראי, והעביר את הפרטים הנדרשים אל הנאשם 2 לשם ביצוע הרכישות על חשבונם.

21. יש לקחת בחשבון את ההיקף הכספי של העבירות, שאינו מבוטל. עם זאת, עסקינן בסך הכל בעשרות אלפי ₪, ולא יותר.
22. ב"כ הצדדים עתרו לקביעת מתחם כולל לעבירות שבכתב האישום המתוקן, מתוך השקפה לפיה מדובר בפרשה אחת, שנמשכה על פני חודשים בודדים, ובמהלכה פעלו הנאשמים על פי תכנית עבריינית אחת. לאור הסכמתם, המתיישבת עם הלכת ג'אבר (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מד"י (9.10.14)), ייקבע מתחם מאוחד, אשר ייקח בחשבון את ריבוי המקרים ונסיבותיהם.
23. מבחינת כמות העבירות והיקפן הכספי, אני מוצאת כי המתחם שהציעה התביעה מחמיר יתר על המידה, ואינו נתמך בפסיקה שהוגשה, אשר התייחסה למקרים חמורים יותר. ואולם, לצד זה אקח בחשבון את הנסיבות המחמירות בענייננו, הן בשל בחירת קרבנות קשישים, והן בשל קשירת הקשר תוך כדי מאסרו/מעצרו של הנאשם 1.
24. בשם לב למכלול השיקולים ומדיניות הענישה הנוגת, אני קובעת כי המתחם ההולם הכולל בענייניו של הנאשם 1 נע בין 24 ל-54 חודשי מאסר. בענייניו של הנאשם 2, המתחם ההולם נע בין 16 ל-36 חודשי מאסר. העונש המתאים לנאשמים
- הנאשם 1:
25. הנאשם נושא עבר פלילי מכביד ביותר, למן היותו נער. במהלך השנים, הורשע בעבירות מסוגים שונים, וריצה מאסרים ממושכים. בשנת 2015, נדון בגין עבירת הצתה והוטלו עליו 15 חודשי מאסר. בשנת 2016 נדון בגין שורה ארוכה של עבירות סחר בסמים, והוטלו עליו 16 חודשי מאסר. בשנת 2019, נדון בגין שיבוש מהלכי משפט ועבירות נלוות, והוטלו עליו 6 חודשי מאסר. בשנת 2020, נדון שוב בגין שורת עבירות סחר בסמים והדחת קטין לסמים, והוטלו עליו 27 חודשי מאסר. בשנת 2021, נדון בגין עבירות סחיטה באיומים והוטל עליו מאסר למשך 4 חודשים. בשנת 2023 הורשע בעבירת הונאה ונדון ל-9 חודשי מאסר.
- לאחרונה, נדון הנאשם בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, ביום 24.2.24, בגין פרשה חמורה במיוחד, שיש בה כדי ללמד על גודל תעוזתו ומסוכנותו. העבירות בהן דובר הן: סחיטה באיומים, קבלת דבר במרמה בצוואת, שימוש ברכיב חיוני באמצעי תשלום, והדחה בחקירה, שבוצעו בצוואת עם שני אחרים. בקצרה, הנאשם ושותפיו נהגו לפתות משתמשים בטלגרם תחת מצג שווא כשאחזו ביוזר שהתחזה לקטינה בת 16, ופיתו משתמשים-גברים להגיע למקומות מפגש עמה. כשהגיעו אלה למקום, היו הנאשמים מגיעים ומזדהים כ"צידי פדופילים", תוך איומים ודרישה לתשלום במזומן או ברכישת טובין, או בהעברות בנקאיות, בסכומים של מאות אלפי ₪, בתמורה להימנעותם מהגשת תלונה נגדם במשטרה. כתב האישום מגולל את מעשי הנאשמים שהטילו אימה על אותם גברים, עד שאלה נכנעו לכל גחמותיהם ודרישותיהם, ואפשרו להם גישה לחשבונותיהם הכספיים, מהם ביצעו הנאשמים משיכות, רכישות, והעברות בנקאיות כרצונם. בגין פרשה זו גובש הסדר טיעון, בגדרו הוטלו על הנאשם 48 חודשי מאסר, שכללו הפעלת מאסרים על תנאי, וכן פיצוי למתלוננים בסך 150,000 ₪.
- את העבירות דנן, ביצע הנאשם בעת שהיה עצור בגין תיק חמור זה, וכיום הוא מרצה את המאסר שהוטל שם. יש לציין כי במסגרת גזר הדין באותה פרשה, הוטלו על הנאשם מאסרים על תנאי מרתיעים, החלים על העבירות דנן, אלא שנקבע כי תקופת התנאי תחל ממועד שחרורו מן המאסר, כך שלא ניתן להורות על הפעלתם לעת הזו.
26. כפי שהובא בתסקיר, הנאשם בעל דפוסים עברייניים והתמכרותיים, בעל גבולות מטושטשים, וצורך בריגוש, מעמד וכוח. נכתב כי הוא מונע בעיקר לשם סיפוק צרכיו האישיים, על מנת להפיק רווחים ותועלת אישית, ולא ניתנה המלצה שיקומית.
27. בדברו האחרון אמר הנאשם כי הוא מצטער ולוקח אחריות על מעשיו, אך ניתן היה להתרשם כי דבריו נאמרו כמצוות אנשים מלומדה. נעדרה מדבריו כל התייחסות לנפגעי העבירות.
28. הנאשם טען בעניין מצבה הרפואי הבעייתי של אמו, ואני מאחלת לה רפואה שלמה, אך לא מצאתי כי יש בעניין זה כדי להשפיע על הענישה.
29. משקל מסוים לקולא יינתן בגין העיכוב שחל בהעברת חומרי החקירה לידי ב"כ הנאשם, מה שלטענתו מנע ממנו לבקש צירוף התיק לתיקו האחרון שנוהל בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.
30. בסופו של יום, יש לגזור את עונשו של הנאשם על פי עקרון ההלימה. אני סבורה כי נוכח עברו הפלילי המכביד ביותר, ובאין שיקולי שיקום, צודקת התביעה בעתירתה להטלת עונש מחמיר. כמו כן, נוכח מעשיו איעתר לבקשתה להטלת מאסר על תנאי שיחול ממועד גזר הדין.
- הנאשם 2
31. הנאשם נושא הרשעה יחידה משנת 2022, בגין עבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, בגינה הוטלו עליו 4.5 חודשי עבודות שירות.

32. לא נתבקש ולא ניתן בעניינו של הנאשם תסקיר, כך שלא עומדת לפני תמונה עשירה של דמותו, ולא קיים אופק שיקומי. לפיכך יש לגזור את דינו על פי עקרון ההלימה, אך בשים לב לכך שזהו מאסר הראשון מאחורי סורג וברח.
33. התביעה עתרה להטלת עונש הולם, בחלק הנמוך יותר של המתחם שהציגה, ואכן עונשו צריך להיות קל מעונשו של הנאשם 1. עם זאת, בהעדר שיקולי שיקום, אין הצדקה למיקומו בתחתיתו של המתחם. גזירת הדין
34. לאחר שקבעתי מתחם מאוחד לכלל העבירות, ייגזר עונש כולל על כל אחד מן הנאשמים.
- אני סבורה כי טיב העבירות מחייב קנס כספי ופיצוי. בנוגע לקנס, אתחשב באורך המאסר שיוטל, שכן על פי סעיף 40ח' לחוק העונשין מצווה בית המשפט להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם בעת הטלת קנס. לצד זה, יש להטיל פיצוי לכל אחד מן המתלוננים, ובעניין זה, קובעת ההלכה הפסוקה כי אין חשיבות למצב הכלכלי, כפי שאין מתחשבים בו בעת פסיקת פיצוי אזרחי (ע"פ 5761/05 מג'דלאווי נ' מד"י (24.7.06)). עם זאת, אקח בחשבון כי יש להניח שהמתלוננים היו מבוטחים, כך שלא נשאו בנזקים הכספיים בגין ביצוע העסקאות בכרטיסי האשראי שלהם, לכן יש להתמקד במישור עגמת הנפש שנגרמה.
35. לאחר כל האמור, אני גוזרת את העונשים הבאים:
על הנאשם 1
- א. 50 חודשי מאסר, אשר מתוכם ירוצו 36 חודשים במצטבר למאסרו.
- ב. 18 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי הוא שלא יבצע אחת העבירות בהן הורשע.
- ג. קנס כספי בסך 50,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים החל מיום 1.1.25 ובכל 1 לחודש עוקב.
- ד. פיצוי לכל אחד מן המתלוננים, על פי רשימת פרטים שתגיש התביעה תוך 21 יום, בסך 2,000 ₪, אשר ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 1.1.25 ובכל 1 לחודש עוקב.
- על הנאשם 2
- א. 24 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו על פי רישומי שב"ס.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים משחרורו, והתנאי הוא שלא יבצע אחת העבירות בהן הורשע.
- ג. קנס כספי בסך 10,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 1.1.25 ובכל 1 לחודש עוקב.
- ד. פיצוי לכל אחד מן המתלוננים, על פי רשימת פרטיהם שתגיש התביעה תוך 21 יום, בסך 2,000 ₪, אשר ישולם ב-10 תשלומים חודשיים החל מיום 1.1.25 ובכל 1 לחודש עוקב.
- ה. מתוך כלל הסכומים התפוסים בידי המשטרה, יחולט סך 15,000 ₪ והיתרה תוחזר לנאשם בכפוף לכל הוראה חוקית.
- ו. בכפוף לביצוע החילוט, יוחזר לידי הנאשם רכב סקודה מ.ר. 38-7924-01 התפוס בידי המשטרה. פיקדונות יוחזרו בכפוף לכל הוראה חוקית.
- זו כללי למוצגים.
- זכות ערעור כדין.
- ניתן היום, ד' כסלו תשפ"ה, 05 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.